

Sygn. akt I C 2382/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Daria Ratymirska

Protokolant: sekr. sąd. Daria Mokrzycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 października 2017 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa S. O.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę kwoty 14.402,76 zł

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. O. kwotę 14.402,76 zł (czternaście tysięcy czterysta dwa złote 76/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 9.600,01 zł od dnia 8 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 4.802,76 zł od dnia 30 września 2017 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w dalszej części co do odsetek;

III. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. O. kwotę 7.038 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 1.054,97 zł tytułem wydatków poniesionych w postępowaniu tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego.

(...)

UZASADNIENIE

Powód S. O. wniósł pozew przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 10.153,51 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 9600,01 zł od dnia 15.08.2015r. do dnia zapłaty, od kwoty 553,50 zł „od dnia wymagalności” do dnia zapłaty. W uzasadnieniu podał, że w dniu 31.12.2014r. zawarł z pozwaną umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC budynków rolnych. Umowa obejmowała ubezpieczenie szkód, wyrządzonych przez ogień. W okresie ubezpieczenia, w dniu 24.05.2015r., w wyniku pożaru, spaleni uległ budynek obory. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, strona pozwana wypłaciła powodowi odszkodowanie w wysokości 10.256,06 zł, które – zdaniem powoda – było zaniżone. Podał, że pozwana bezzasadnie obniżyła świadczenie przyjmując, że w dacie pożaru zużycie techniczne budynku wynosiło 75 %. Powód wskazał, że podejmuje się odbudowy uszkodzonego budynku. Zdaniem powoda, wysokość szkody powinna być ustalona w oparciu o przepis art. 68 ust. 1 pkt 2 i art. 69 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli, zgodnie z którym potrącenie zużycia budynku może być dokonane tylko o wskaźnik jego zużycia technicznego od momentu objęcia go ubezpieczeniem do momentu powstania szkody, tj. w niniejszej sprawie za okres od 31.12.2014r. do 24.05.2015r. Powód wskazał nadto, że wobec wykonania remontu przedmiotowego budynku przed pożarem, stopień zużycia tego budynku wynosił jedynie 40%. Jego zdaniem, powinien otrzymać odszkodowanie w kwocie 19.865,16 zł, przy uwzględnieniu, że wartość robót dla przywrócenia stanu poprzedniego budynku wynosi 49.640,40 zł z

pomniejszeniem o stopień zużycia, wynoszący 40%. Mając na względzie, że dotychczas otrzymał od strony pozwanej kwotę 10.256,06 zł, niniejszym pozwem domagał się uzupełnienia odszkodowania, tj. zapłaty kwoty 9600,01 zł. Ponadto, domagał się zapłaty kwoty 553,50 zł, tytułem kosztu wykonania prywatnego operatu szacunkowego.

W odpowiedzi na pozew pozwane Towarzystwo wniosło o oddalenie powództwa. Zarzuciło, że powód stosuje stopień zużycia technicznego w niższej wysokości, niż ustalony i przyjęty przez strony w umowie (tj. 75%), która stanowi o treści stosunku prawnego, łączącego strony. Zarzucił dalej, że zapis o remoncie kapitałnym budynku znalazł się w treści umowy.

W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2017r. powód dokonał zmiany powództwa (art. 193 kpc), wnosząc o zasądzenie kwoty 14.402,76 zł z odsetkami ustawowymi, w oparciu o opinię biegłego sądowego, wydaną w toku niniejszego postępowania, odnośnie wysokości odszkodowania za szkodę pożarową w budynku stodoły (k.188-189).

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, podtrzymując dotychczasowe stanowisko, kwestionując zarazem opinię biegłego sądowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku pożaru z dnia 24 maja 2015r. zniszczeniu uległ budynek obory (nr 1), wchodzący w skład gospodarstwa rolnego powoda, położonego w W. (...), objęty umową ubezpieczenia z dnia 31 grudnia 2014r., zawartą pomiędzy stronami (zgodnie z polisą nr (...)). Suma ubezpieczenia budynku została określona w umowie na 24.760 zł, przy stopniu zużycia określonym na 75%. Pożar miał miejsce w okresie ubezpieczenia. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, pozwane Towarzystwo ustaliło wysokość kosztów przywrócenia budynku do stanu poprzedniego na 41.024,31 zł oraz wypłaciło powodowi odszkodowanie w kwocie 10.256,06 zł, mając na względzie ustalony w umowie stopień zużycia technicznego na 75%. /Bezsporne/

Szkoda w majątku powoda, powstała na skutek spalenia się budynku obory w dniu 24 maja 2015r., wynosiła 59.516,34 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa Z. K. (k-118-155, 177-183).

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym było, że suma ubezpieczenia przedmiotowego budynku została określona w umowie według wartości rzeczywistej na 24.760 zł, z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku w wysokości 75%.

Zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (j.t. Dz.U.2013.392 ze zm.), w przypadku podejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku, wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie kosztorysu, wystawionego przez podmiot, dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty, związane z odbudową lub remontem, określone, zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody. Wysokość szkody w budynkach rolniczych: 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy; 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody (art. 69 powołanej ustawy).

Powołany przepis art. 68 (z uwzględnieniem art. 69) ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wprowadza reguły ustalania wysokości szkody, modyfikujące ogólne zasady, wynikające z kodeksu cywilnego (art. 361 § 2 k.c.). W odniesieniu do ubezpieczenia obowiązkowego budynków rolniczych ma zastosowanie tzw. odpowiedzialność za pierwsze ryzyko,

nie zaś odpowiedzialność proporcjonalna, która polegałaby na tym, że wypłacone odszkodowanie pozostawałoby w takiej proporcji do wysokości poniesionej szkody, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do wartości przedmiotu ubezpieczenia (tak: wyrok SA w Rzeszowie z dnia 13.02.2014r., I ACa 567/13, LEX nr 1477298). Przy szacowaniu wysokości szkody, zastosowanie znajdują reguły z art. 361 § 2 k.c., z modyfikacjami, wynikającymi z art. 68 - 69 ustawy z 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dotyczącymi raczej metody ustalania wysokości szkody aniżeli celu, który ma zrealizować odszkodowanie (tak: wyrok SA w Rzeszowie z dnia 13.09.2012r., I ACa 233/12, LEX 1254470). Prawidłowe szacowanie szkody powinno zatem być oparte w pierwszym rzędzie na wytycznych, zawartych w art. 68 powołanej ustawy. Następnie, tak ustalona wysokość szkody powinna zostać odpowiednio umniejszona lub powiększona zgodnie z art. 69 pkt 1 i 2 ustawy. Powołane przepisy de facto stanowią o rozmiarze odpowiedzialności ubezpieczyciela. Świadczeniem zakładu ubezpieczeń jest odszkodowanie, odpowiadające oszacowanej szkodzie i mieszczące się w granicach sumy ubezpieczenia. W niniejszej sprawie wartość szkody ustalono w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu budownictwa Z. K., który oszacował wartość prac i materiałów niezbędnych do odbudowy (odtworzenia) budynku na kwotę 59.516,34 zł. Opinię biegłego oceniono, jako wiarygodną, sporządzoną w sposób rzetelny, jasny i fachowy.

Z treści art. 68 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, nie wynika, aby ustalone koszty naprawienia szkody miały być pomniejszane o ustalony w dokumencie ubezpieczenia stopień zużycia budynku. Odszkodowanie z ubezpieczenia mienia musi odpowiadać wysokości szkody oraz mieścić się w granicach sumy ubezpieczenia (art. 13 ust. 3 ustawy). Celem ubezpieczenia obowiązkowego jest bowiem umożliwienie ubezpieczonemu naprawy zniszczonego na skutek zdarzeń losowych mienia. Ubezpieczyciel powinien więc wypłacić odszkodowanie równe wysokości poniesionej przez ubezpieczonego szkody, jednak z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności do wysokości sumy ubezpieczenia (tak: wyrok SA we Wrocławiu z dnia 21.08.2013r., I ACa 748/13, OSAW 2014/4/313).

W przypadku, gdy suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej (jak w niniejszej sprawie), uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody. Sąd podziela wnioski biegłego, że w niniejszej sprawie, okres faktycznego zużycia należy liczyć od 1.01.2015r. do 24.05.2015r., a więc ~5 miesięcy, tj. 0,4112 % w stosunku do sumy ubezpieczenia określonej w umowie. Nieuprawnione i niezgodne z powołanym wyżej przepisem było zatem stanowisko pozwanej, postulujące obniżenie odszkodowania o 75 % za okres używania, wynoszący niecałe 5 miesięcy (tak również: wyrok Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 24 maja 2016r. w sprawie (...) i Wyrok SO W Świdnicy w sprawie (...)). Mając zarazem na uwadze, że wartość szkody przewyższa sumę ubezpieczenia oraz przy pomniejszeniu odszkodowania w związku z technicznym zużyciem w okresie od 1.01.2015r. do 24.05.2015r., należne powodowi odszkodowanie powinno wynosić 24.658,82 zł (24.760 zł – 0,4112 %). Skoro pozwana wypłaciła dotychczas powodowi kwotę 10.256,06 zł, zasądzono na jego rzecz różnicę, tj. kwotę 14.402,76 zł.

Odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty odszkodowania, wskazanej w pozwie, tj. 9600,01 zł zasądzono od dnia 8.12.2016r., tj. od następnego dnia po upływie 30 dni od doręczenia pozwu stronie pozwanej (7.11.2016r. [k.85] + 30 dni), a więc po upływie ustawowego terminu na spełnienie przez stronę pozwaną świadczenia, skonkretyzowanego dopiero w pozwie, przy czym powód nie wykazał, aby wcześniej wzywał pozwaną do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu (art. 6 kc w zw. z art. 455 kc). Odsetki od dalszej kwoty, zgłoszonej dopiero w piśmie rozszerzającym powództwo w niniejszej sprawie (k.188) zasądzono od dnia 30.09.2017r., przyjmując, że doręczenie tego pisma nastąpiło 30.08.2017r., zaś ustawowy termin na spełnienie świadczenia minął bezskutecznie w dniu 29.09.2017r. (art. 445 kc w zw. z art. 481§1 i 2 kc i art. 817 kc).

Orzeczenie o kosztach w pkt III wyroku oparto na przepisach art. 100 zd. 2 kpc w zw. z art. 98§1 i 3 kpc i art. 109§1 i 2 kpc, przyjmując, że powód tylko nieznacznie uległ co do swego żądania (jedynie w zakresie daty początkowej naliczania odsetek). W skład kosztów procesu, które pozwana, jako przegrywająca, powinna zwrócić powodowi wchodzi: opłata sądowa od pozwu – 721 zł, wykorzystana zaliczka na biegłego 1500 zł, wynagrodzenie pełnomocnika, będącego adwokatem – 4800 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł.

W toku postępowania Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatki na wynagrodzenie biegłego ponad uiszczoną zaliczkę, w kwocie 1.054,97 zł, którymi – zgodnie z wynikiem procesu – obciążono stronę pozwaną, jak w pkt IV wyroku (art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych [j.t. Dz.U. 2016, poz. 623]).